

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Handelsinstituut Regina Pacis te TIELT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 35535

Instelling Handelsinstituut Regina Pacis

Directeur Carine VAN DAMME

Adres Patersdreef 5 - 8700 TIELT

Telefoon 051-40.40.17

Fax 051-40.77.80

E-mail hrp@molenland.be

Website <http://www.hrp-tielt.be>

Bestuur van de instelling K.S.O.-Tielt-Ruiselede

Adres Ieperstraat 32 - 8700 TIELT

Scholengemeenschap SGKSO Molenland

Adres Patersdreef 5 - 8700 TIELT

CLB Vrij CLB Tielt

Adres Grote Hulststraat 55 1 - 8700 TIELT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 16-01-2017, 17-01-2017, 18-01-2017, 19-01-2017, 20-01-2017

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-01-2017

Datum bespreking verslag met de instelling 21-02-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Serge SAUBAIN

Teamleden Wim DE WIEST, Els MERTENS, Ludo POTTIER, Fannie TALLIEU

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Engels in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2011/7841/002)	7
3.1.1.2 Frans in bso tweede en derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen D/2010/7841/099 en D/2012/7841/058)	9
3.1.1.3 Engels in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2014/7841/020)	12
3.1.1.4 Handel in de eerste graad in de basisoptie Handel (leerplan D/2011/7841/032)	14
3.1.1.5 Bedrijfseconomie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)	16
3.1.1.6 Administratie en retail in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2013/7841/009)	17
3.1.1.7 Informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/045)	19
3.1.1.8 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan D/2013/7841/013)	22
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	26
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Evaluatiepraktijk	29
4.2 Leerbegeleiding	31
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	34
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	36
6.1 Wat doet de school goed?	36
6.2 Wat kan de school verbeteren?	36
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	37
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	37

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Handelsinstituut Regina Pacis in Tielt biedt een eerste graad aan en een aantal structuuronderdelen van het bso en het tso binnen het studiegebied Handel. De school profileert zich als kleinschalig, gericht op individuele zorgnoden maar met aandacht voor kwaliteitsvol onderwijs. Die visie vertaalt ze in concrete beleidsprioriteiten.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school het onderwijs voor de geselecteerde vakken en structuuronderdelen globaal voldoende vanuit de eindtermen en leerplandoelen invult. Het extern werkplekleren in de derde graad bso in de studierichting Kantoor geldt zelfs als een voorbeeld van goede praktijk. Voor Engels in de eerste graad en voor handel in de basisoptie Handel moet de school de leerplanrealisatie echter verbeteren. De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking kan voor een aantal van de onderzochte vakken beter. Mede door haar breed aanbod aan algemeen vormende activiteiten streeft de school de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) in voldoende mate na. Op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) slaagt de school er wel in haar gebouwen goed te onderhouden, maar schiet ze ernstig tekort wat het vereiste aantal toiletten en de minimale oppervlakte aan overdekte speelplaats betreft. Ze kan echter aantonen dat de werken om deze tekorten te verhelpen nog dit schooljaar worden aangevat.

De school deliberaert en oriënteert de leerlingen kwaliteitsvol, met een vlotte doorstroming in de eigen school en een hoog studiesucces in het vervolgonderwijs als gevolg. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen kan echter beter, zowel op school- als op vakniveau. Er zijn ook geen schoolbrede afspraken over de evaluatie van school- en vakattitudes.

In lijn met haar pedagogisch project slaagt de school erin haar leerlingen een brede zorg te bieden. Ze heeft de voorbije jaren sterk ingezet op het ontwikkelen van de leerbegeleiding. Op leraarniveau kan die echter nog verbreed worden.

Het beleid van de school kenmerkt zich door een toegankelijke leiderschapstijl. De directie faciliteert en verleent ruime autonomie. Mede daardoor zijn de betrokkenheid en het engagement van de personeelsleden groot. Voor een aantal vakgroepen is echter een andere samenstelling en een krachtigere aansturing en opvolging nodig. Het schoolbeleid heeft ook nood aan een bredere participatie. De integrale en cyclische kwaliteitszorg staat nog in de kinderschoenen.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting van het Handelsinstituut Regina Pacis Tielt met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 Handel	Engels	handel
Graad 2 BSO Kantoor	Frans	Frans
Graad 2 TSO Handel		bedrijfseconomie, toegepaste informatica
Graad 3 BSO Kantoor	Frans	administratie en retail, Frans
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica		toegepaste informatica
Graad 3 TSO Handel	Engels	Engels
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Engels	Engels

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Engels in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2011/7841/002)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk beantwoorden nipt aan de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod voor de receptieve vaardigheden (luisteren en lezen)
<i>Volledigheid</i>	beantwoordt globaal gezien aan de vereisten van het leerplan. De eindterm
<i>Evenwicht</i>	‘het onderwerp bepalen’ (ET 1 en ET 7) verdient wel meer aandacht in de klas.
<i>Beheersingsniveau</i>	Er is variatie in tekstsoorten, maar prescriptieve teksten komen nauwelijks of
<i>Samenhang</i>	niet voor. Wat de productieve vaardigheden (spreken, mondelinge interactie en
	schrijven) betreft, krijgen de leerlingen voldoende oefenkansen voor
	mondelinge interactie. Voor spreken en schrijven voldoet het onderwijsaanbod
	nipt. Vooral het structurerend verwerkingsniveau krijgt te weinig aandacht.

Alle taaltaken beantwoorden aan de tekstkenmerken zoals het leerplan vraagt. Het is voor de vakgroep een uitdaging om met de weinig beschikbare lestijden alle eindtermen met alle leerlingen in te oefenen op het beschrijvend en het structurerend verwerkingsniveau. Het vereist een leerplangerichte aanpak in plaats van een handboekgerichte aanpak om er zeker van te zijn dat alle leerplandoelstellingen voldoende aan bod komen. Sinds dit schooljaar is een ontwikkelingsdynamiek zichtbaar en werkt de vakgroep planmatiger aan de leerplandoelstellingen.

Tijdens de lessen investeren de leraren dikwijls in de strategieën die het leerplan voorschrijft, maar dit gebeurt nog overwegend impliciet. De vakgroep besteedt eveneens aandacht aan het aanleren van schoolattitudes en vakattitudes, maar heeft niet altijd een heldere kijk op het verschil tussen beide. De leraren gebruiken authentiek lesmateriaal, audio- en videofragmenten en hanteren consequent het Engels als doeltaal. Dit verruimt de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

De vakgroep biedt kennis aan in betekenisvolle contexten waardoor reflectie ontstaat over taal en taalgebruik. De samenhang tussen kennis en vaardigheden is voldoende waardoor de leerlingen de kans krijgen om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vaststellingen over het onderwijsaanbod zijn ook van toepassing voor de evaluatiepraktijk. De evaluatie voldoet niet dankzij de positieve ontwikkeling dit schooljaar. Wat de receptieve vaardigheden betreft, gebeurde de evaluatie voor luisteren tot vorig jaar uitsluitend als onderdeel van de examens. Hierdoor kregen de leerlingen onvoldoende oefenkansen tijdens het jaar. Sinds dit schooljaar maakt de evaluatie voor luisteren wel structureel deel uit van de gespreide evaluatie. Wat de productieve vaardigheden betreft, kwamen tot vorig schooljaar de eindtermen op structurerend niveau voor spreken en schrijven te weinig aan bod in de evaluatie. De nadruk lag te sterk op mondelinge interactie en te weinig op spreken, en voor schrijven ontbrak de evaluatie van de eindterm ‘persoonlijke, ook digitale correspondentie voeren met behulp van een voorbeeld’ (ET 33). Sinds dit schooljaar maken alle eindtermen deel uit van zowel de gespreide evaluatie, als van de examens. Er is een goed evenwicht tussen kennis en vaardigheden. De evaluatie is transparant. Leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vakgroep heeft nog geen heldere kijk op het verschil tussen schoolattitudes en vakattitudes. Afspraken over gemeenschappelijke criteria voor deze attitudes ontbreken. Andere vormen van evaluatie zoals zelfevaluatie komen soms voor.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Tijdens de lesobservaties heerste er een goed leer- en leefklimaat. Er is regelmatig aandacht voor het aanleren van leer- en compensatiestrategieën wat de zelfredzaamheid van de leerlingen bevordert. De leraren zetten ook sterk in op activerende werkvormen om oefenkansen te creëren voor alle leerlingen. De remediëring voor kennis is behoorlijk uitgewerkt. De leerlingen kunnen op eigen initiatief of op aanraden van de leraar bij hun leraar terecht voor een inhalles en remediëringsoefeningen staan ook digitaal ter beschikking. Deze ondersteuning betreft uitsluitend de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden komt niet voor. Via feedback over toetsen en examens kunnen de leerlingen uit hun fouten leren. Binnen het kader van brede zorg hebben de school en de vakgroepen talen degelijke maatregelen uitgewerkt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoals dyslexie. De vakleraren passen strategieën toe die vallen onder binnenklasdifferentiatie.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De bezochte vaklokalen beschikken over een pc met internetverbinding en een beamer. De leraren zetten deze functioneel in. Woordenboeken zijn aanwezig. De leerlingen gebruiken deze af en toe. Hier ligt een kans voor de leraren om dit hulpmiddel frequenter in te zetten.

Deskundigheidsbevordering De leraren tonen een grote werkkraft. Zij overleggen informeel en formeel.

Overleg Tijdens de vakvergaderingen komen thema's aan bod zoals leerbegeleiding,

Vorming afspraken over evaluatie, reflectie en samenwerking over een leerplangericht aanbod en evaluatie. Dat laatste punt is nog voor verbetering vatbaar. Omwille van de kleinschaligheid geven de meeste leraren alle lessen in een bepaald jaar of in een bepaalde graad. Daardoor ontbreekt horizontaal overleg. Alleen in de derde graad tso werken parallelcollega's die regelmatig samen overleggen. De afspraken die zij maken, blijven voorlopig beperkt tot de derde graad tso.

De leraren hebben de laatste schooljaren pedagogische en vakgerichte nascholingen gevolgd. De pedagogische begeleiding heeft een vorming aangeboden over het leerplan en de didactische toepassing ervan. De vakgroep is met deze informatie concreet aan de slag gegaan en toont een ontwikkelingsdynamiek om het onderwijsaanbod en de evaluatie beter af stemmen op het leerplan. Een samenwerking met de leraren Frans door de oprichting van één sterke vakgroep moderne vreemde talen kan deze interne kwaliteitszorg nog versterken. Verdere coaching én opvolging door het directieteam zijn noodzakelijk.

3.1.1.2 Frans in bso tweede en derde graad in de studierichting Kantoor (leerplannen D/2010/7841/099 en D/2012/7841/058)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk beantwoorden aan de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is representatief voor het leerplan. Sinds vorig schooljaar

Volledigheid is een ontwikkelingsdynamiek zichtbaar en werkt de vakgroep planmatig aan de

Evenwicht leerplandoelstellingen. In de praktijk is het leerwerkboek echter nog het

Beheersingsniveau uitgangspunt. Dat vraagt bijsturing.

Samenhang

Het aanbod van de receptieve (luisteren en lezen) en de productieve vaardigheden (mondelinge interactie, spreken en schrijven) is volledig en beantwoordt globaal gezien aan het verwerkingsniveau en de tekstkenmerken van het leerplan. De leerlingen kunnen zich via een variatie aan taaltaken voldoende oefenen in eenvoudige en courante taalgebruikssituaties die aansluiten bij hun belangstelling en leefwereld. Hiervoor krijgen zij frequent hulpmiddelen aangeboden zoals spreek- en schrijfkaders. Alle tekstsoorten (informatieve, narratieve en prescriptieve) komen voor. Enkel de prescriptieve vereisen meer aandacht. Voor spreken en schrijven dagen de leraren de leerlingen vaak uit met motiverende opdrachten. De tekstkenmerken van deze taaltaken zijn echter complexer en verwachten een hoger verwerkingsniveau van de leerlingen dan wat het leerplan vraagt. Omdat de vakgroep zich daar niet altijd van bewust is, is het een uitdaging dit te bewaken.

In de derde graad is het aanbod van de specifieke leerplandoelstellingen niet helemaal volledig en evenwichtig: de vakgroep weet dat taaltaken over facturatie en laden/lossen vorig schooljaar nog niet aan bod kwamen en heeft voor dit schooljaar een bijsturing gepland. Voor de andere specifieke leerplandoelstellingen zijn er kwaliteitsvolle opdrachten die aansluiten bij de werkcontext. Zoals het leerplan vereist, overleggen de leraren Frans hiervoor met elkaar en met de leraren van de andere specifieke vakken. Dat geldt ook voor de geïntegreerde proef waarbij de leerlingen voor zakelijke communicatie spreekopdrachten in het Frans uitvoeren.

Het functioneel toepassen van kennis is voor verbetering vatbaar. De leerlingen krijgen enerzijds soms degelijke toepassingen van kennis, anderzijds primeert soms de kennis als doel op zich en vervult zij geen ondersteunende functie meer zoals het leerplan verwacht.

Tijdens de lessen investeren de meeste leraren dikwijls op een kwaliteitsvolle manier in de strategieën die het leerplan voorschrijft. De vakgroep besteedt eveneens aandacht aan het aanleren van schoolattitudes en de ondersteunende vakattitudes, maar heeft niet altijd een heldere kijk op het verschil tussen beide.

Alle leraren gebruiken authentiek lesmateriaal, audio- en videofragmenten en hanteren zo vaak mogelijk het Frans als doeltaal. Dat verruimt de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is valide en representatief voor het leerplan. Alle vaststellingen over het onderwijsaanbod van de receptieve en de productieve vaardigheden, de specifieke leerplandoelstellingen en de ondersteunende kennis zijn ook van toepassing voor de evaluatiepraktijk.

De evaluatie is transparant. Leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Zij krijgen veel oefenkansen. De evaluatiepraktijk bevat dikwijls uitdagende opdrachten voor spreken en schrijven die de leerlingen appreciëren, maar die net zoals in het onderwijsaanbod systematisch een hoger verwerkingsniveau nastreven en complexere tekstkenmerken vertonen dan het leerplan voorschrijft. De leraren zijn zich hiervan te weinig bewust.

De school heeft enkele jaren geleden bewust gekozen voor permanente evaluatie in plaats van examens. Dat sluit beter aan bij de geest van deze leerplannen. Uit de steekproef blijkt een goed evenwicht tussen kennis en vaardigheden. De vakgroep heeft nog geen heldere kijk op het verschil tussen schoolattitudes en vakattitudes. Afspraken over gemeenschappelijke criteria voor deze attitudes ontbreken. Andere vormen van evaluatie zoals zelf- en peerevaluatie komen regelmatig voor, maar dit verschilt van leraar tot leraar. De leraren Frans van de derde graad evalueren de lay-out en enkele taalgebonden aspecten van de geïntegreerde proef.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Tijdens de lesobservaties heerste er een goed leer- en leefklimaat. De leraren zetten courant in op leren leren via het aanleren van strategieën, spreek- en schrijfplannen. Ook het frequent gebruik van actieve en motiverende werkvormen bevordert de zelfredzaamheid van de leerlingen. Het leerwerkboek biedt een goede structuur en houvast aan de leerlingen, maar de invuldidactiek belemmert de leerlingen om hun eigen leerproces nog verder in handen te nemen. De leraren proberen via eigen ontwikkelde taaltaken hieraan tegemoet te komen. Het is een uitdaging hier verder op in te zetten, zonder hierbij de tekstenmerken en het verwerkingsniveau uit het oog te verliezen.

De remediëring voor kennis is degelijk uitgewerkt. Extra oefeningen, ook digitaal, staan ter beschikking. Bijwerking voor vaardigheden ontbreekt. Dat is een werkpunt. Via feedback over toetsen leren de leerlingen uit hun fouten. De foutenportfolio is vermeldenswaardig.

Binnen het kader van brede zorg hebben de school en de vakgroepen talen degelijke maatregelen uitgewerkt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoals dyslexie. De leraren passen strategieën toe die vallen onder binnenklasdifferentiatie. Het systeem van peer-tutoring in de derde graad is een voorbeeld van goede praktijk.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet. De bezochte vaklokalen beschikken over een pc met internetverbinding en een beamer. De leraren zetten deze functioneel in. Woordenboeken zijn aanwezig. De leerlingen gebruiken deze af en toe. Hier ligt een kans voor de leraren om dit hulpmiddel frequenter in te zetten. In de ICT-lokalen krijgen de leerlingen vaardigheidsgerichte ICT-toepassingen. Dat is een krachtige manier om hen te stimuleren en een expliciete band te scheppen met een reële werkcontext.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren tonen een grote werkkraft. Zij overleggen informeel en formeel. Tijdens de vakvergaderingen komen thema's aan bod zoals leerbegeleiding, afspraken over evaluatie, reflectie en samenwerking over een leerplangericht aanbod en evaluatie. Dat laatste punt is nog voor verbetering vatbaar.

De leraren hebben de laatste schooljaren pedagogische en vakgerichte nascholingen gevolgd. Zij spelen de verworven inzichten systematisch door aan de vakgroep. De pedagogische begeleiding heeft een vorming aangeboden over het leerplan en de didactische toepassing ervan. De vakgroep is met deze informatie concreet aan de slag gegaan en toont een ontwikkelingsdynamiek om het onderwijsaanbod en de evaluatie beter af stemmen op het leerplan. Een samenwerking met de leraren Engels door de oprichting van één sterke vakgroep moderne vreemde talen kan deze interne kwaliteitszorg nog versterken. Verdere coaching én opvolging door het directieteam zijn noodzakelijk.

3.1.1.3 Engels in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2014/7841/020)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk van de basisvorming en het specifiek gedeelte voldoen en zijn representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod	De taaltaken van de basisvorming beantwoorden aan de verwachte tekstkenmerken en het verwerkingsniveau van het leerplan. Het specifiek gedeelte (bedrijfsgerichte vorming) komt voldoende aan bod in allerlei situaties en taaltaken van mondelinge- en schriftelijke communicatie. De leerlingen van de studierichting Secretariaat-talen werken in het kader van een virtueel kantoor om het specifiek gedeelte in te oefenen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het onderwijsaanbod voor de receptieve vaardigheden (luisteren en lezen) is volledig, maar niet altijd evenwichtig. De leerlingen kunnen vooral de leesvaardigheid uitgebreid oefenen door een rijke keuze aan teksten, maar de verwerking ervan situeert zich in hoofdzaak op het beschrijvend en minder vaak op het structurerend verwerkingsniveau. Er is variatie in tekstsoorten, maar prescriptieve en argumentatieve teksten vereisen meer aandacht. Ook wat betreft de productieve vaardigheden krijgen een aantal leerplandoelstellingen op structurerend niveau te weinig aandacht. Voor de productieve vaardigheid mondelinge interactie zijn er frequent oefenkansen aan de hand van dialoogjes. Alle taaltaken beantwoorden aan de tekstkenmerken zoals het leerplan vraagt.

De vakgroep biedt in alle leerjaren kennis aan in betekenisvolle contexten waardoor reflectie ontstaat over taal en taalgebruik. De samenhang tussen kennis en vaardigheden is voldoende, ook voor het specifiek gedeelte. Hierdoor krijgen de leerlingen de kans om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties.

Zoals het leerplan vraagt, kunnen de leerlingen voldoende strategieën aanleren. Het lesmateriaal en de taaltaken bieden de leerlingen de kans vakattitudes te verwerven. De vakleraar hanteert het Engels als doeltaal en gebruikt authentiek lesmateriaal, audio- en videofragmenten. Dit verruimt de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk	De evaluatie voldoet zowel voor de basisvorming als voor het specifiek gedeelte, en is globaal gezien volledig. Net zoals in het onderwijsaanbod krijgen enkele doelstellingen op structurerend niveau voor de productieve vaardigheden te weinig aandacht. De evaluatie van de receptieve vaardigheden beantwoordt aan het vereiste verwerkingsniveau en de tekstkenmerken van het leerplan. De vaststellingen uit het onderwijsaanbod over de variatie in de tekstsoorten en de samenhang tussen kennis en vaardigheden, gelden ook voor de evaluatiepraktijk.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

De puntenverdeling is transparant. De leerlingen krijgen veel kansen en weten wat ze moeten kennen en kunnen. De vakleraren leggen in de eindbeoordeling ook voldoende de nadruk op de vaardigheden. Voor spreken en schrijven gebruiken zij sinds dit schooljaar systematisch transparante beoordelingscriteria. Ze ontwikkelden recent ook een degelijk instrument om een aantal vak- en schoolattitudes te beoordelen, maar de vakgroep heeft niet altijd een heldere kijk op het verschil tussen beide. Andere vormen van evaluatie zoals zelfevaluatie komen nog niet systematisch voor, maar sinds dit schooljaar werken de leraren voor grotere spreektaken met een self-assessmentformulier.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Tijdens de lesobservaties heerste er een goed leer- en leefklimaat. Bij sommige leraren is er regelmatig aandacht voor het aanleren van leer- en compensatiestrategieën wat de zelfredzaamheid van de leerlingen bevordert. De mate waarin dit gebeurt, hangt sterk af van de betrokken leraar. Nog niet alle leraren zetten even sterk in op activerende werkvormen om oefenkansen te creëren voor alle leerlingen. Voor het specifieke gedeelte werken de leerlingen uit de studierichting Secretariaat-talen in het kader van een virtuele onderneming individueel of per twee zelfstandig aan een takenpakket. Deze lessen gaan door in de computerklas waar altijd een vakleraar aanwezig is om extra ondersteuning te bieden.

De remediëring van de kennis is behoorlijk uitgewerkt. De leerlingen kunnen op eigen initiatief, of op aanraden van de leraar, bij hun leraar terecht voor een inhalles. Remediëringsoefeningen staan digitaal ter beschikking. Deze ondersteuning betreft uitsluitend de kenniscomponent. De remediëring van de tekorten voor de vaardigheden komt niet voor. Via feedback over toetsen en examens kunnen de leerlingen uit hun fouten leren.

Binnen het kader van brede zorg hebben de school en de vakgroepen talen degelijke maatregelen uitgewerkt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zoals dyslexie.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting voldoet. De bezochte vaklokalen beschikken over een pc met internetverbinding en een beamer. De leraren zetten deze functioneel in. Woordenboeken zijn aanwezig. De leerlingen gebruiken deze af en toe. Hier ligt een kans voor de leraren om dit hulpmiddel frequenter in te zetten.

In de ICT-lokalen krijgen de leerlingen vaardigheidsgerichte ICT-toepassingen. Dat is een krachtige manier om hen te stimuleren en een expliciete band te scheppen met een reële werkcontext.

Deskundigheidsbevordering De leraren tonen een grote werkkraft. Zij overleggen informeel en formeel. Tijdens de vakvergaderingen komen thema's aan bod zoals leerbegeleiding, afspraken over evaluatie, reflectie en samenwerking over een leerplangericht aanbod en evaluatie. Dat laatste punt is nog voor verbetering vatbaar. De leraren van de derde graad werken regelmatig samen. De afspraken die zij maken op het vlak van evaluatie en aanbod blijven voorlopig beperkt tot de derde graad tso. Het is een uitdaging om gelijkgerichte afspraken te maken met heel de vakgroep. Vanaf dit schooljaar werken de leraren met nieuw cursusmateriaal dat ze per trimester zullen evalueren om eventuele hiaten op te sporen en weg te werken met aanvullend materiaal.

*Overleg
Vorming*

Niet alle vakleraren volgen vakgerichte nascholingen. De pedagogische begeleiding heeft wel een vorming aangeboden over het leerplan en de didactische toepassing ervan. De vakgroep is met deze informatie verder concreet aan de slag gegaan en toont een ontwikkelingsdynamiek. Een samenwerking met de leraren Frans door de oprichting van één sterke vakgroep moderne vreemde talen kan deze interne kwaliteitszorg nog versterken. Verdere coaching én opvolging door het directieteam zijn noodzakelijk.

3.1.1.4 Handel in de eerste graad in de basisoptie Handel (leerplan D/2011/7841/032)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau. De evaluatiepraktijk kent een positieve ontwikkelingsdynamiek.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplanrealisatie voldoet in haar globaliteit. De verschillende thema's worden evenwichtig behandeld met overwegend voldoende diepgang waarbij de leraren zich echter bij de keuze van de leerinhouden meer laten leiden door het leerboek dan door het leerplan. Hierdoor krijgen de leerlingen sommige leerplandoelen uitgebreider aangeboden dan het leerplan vereist, terwijl ze andere doelen minder grondig behandelen. Zo komt in thema 3 'Kopen en verkopen' het voeren van klantgerichte gesprekken niet aan bod. De leerplandoelstellingen worden wel voldoende vaardigheidsgericht aangeboden. Ook de ICT-raamdoelstellingen komen aan bod binnen de verschillende thema's, maar worden onvoldoende structureel nagestreefd.

De leerlingen krijgen door middel van enkele (groeps)werken beperkte gelegenheid tot zelfstandig en onderzoekend leren. De interactieve en probleemoplossende aanpak en de grote zelfactiviteit die het leerplan vooropstelt, worden echter onvoldoende toegepast.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten die het leerplan stelt. In alle vaklokalen beschikken de leraren over een pc met projectiemogelijkheid. Er zijn voldoende computerlokalen beschikbaar waar leerlingen individueel aan een pc kunnen werken.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie sluit onvoldoende aan bij het leerplanconcept. De evaluatie van het dagelijks werk gebeurt enkel door het aanbieden van kennisgerichte toetsen. Vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen, vakattitudes en ICT-raamdoelstellingen krijgen onvoldoende plaats binnen het evaluatieproces. Ook de examens beogen vooral de reproductie van kennis. Aandacht voor procesevaluatie en zelfevaluatie, die leerlingen kan aanzetten tot een tussentijdse verbetering van het leerproces, komt onvoldoende tot uiting.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer en de meeste leerlingen zijn actief bij het lesgebeuren betrokken. De leraren ondersteunen het leerproces met periodieke toetsen om de basisinhouden te laten beheersen. Verder wijzen ze de leerlingen erop hoe zij de leerstof kunnen instuderen. Na toetsen en examens is er aandacht voor feedback. Remediëring gebeurt voor het grootste deel via een vrijblijvend aanbod van gerichte remediëringsoefeningen. Bijkomende remediëring kan ook binnen de planklas (huiswerkklas) en de 'leerateliërs'. De resultaten van de leerlingen geven aan dat ze goed voorbereid zijn op de summatieve evaluatie via drie examens. De leraren stimuleren de leerlingen echter onvoldoende om het eigen leerproces gradueel in handen te nemen via verschillende opdrachten en projecten. De leerlingen vullen hoofdzakelijk op basis van het onderwijsleergesprek de ontbrekende woorden in de cursustekst aan. Ze krijgen onvoldoende gelegenheid om de verworven kennis via zelfstandige opdrachten in te oefenen. Hierdoor wordt het zelfactiverend leren onvoldoende opgebouwd.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i> <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het eigen onderwijskundig handelen vormde het afgelopen schooljaar niet het kernproces van de vakgroepwerking. Door de opdrachtenverdeling ontbrak deels een klankbord dat toeliet om over de eigen onderwijspraktijk te reflecteren. Momenteel leveren de leraren inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen en kent de vakgroepwerking een ontwikkelingsdynamiek waarbij reeds verschillende bemerkingen binnen dit verslag kwaliteitsvol aangepakt worden. De leraren gaan sinds het huidige schooljaar kritisch om met het leerboek. Verder maken de leraren afspraken omtrent leerplanrealisatie en -evaluatie en ontwikkelen ze onder meer gezamenlijke projecten en evaluatie-instrumenten. De leraren volgden vorig schooljaar geen vakgerichte nascholingen.

3.1.1.5 Bedrijfseconomie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2005/0279/014)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelen op het gewenste beheersingsniveau. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod Het aanbod is nagenoeg volledig. Door omstandigheden konden de leerlingen de leerplandoelen over de eindejaarsverrichtingen en over de boekhouding als beleidsinstrument vorig schooljaar onvoldoende grondig verwerken. In de planning voor het huidig schooljaar is hier wel voldoende ruimte voor voorzien.
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het beheersingsniveau is voldoende afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. De leerlingen realiseren de leerplandoelen op een concrete en praktijkgerichte wijze. De meer theoretische leerstofonderdelen komen aan bod in betekenisvolle contexten. Didactische uitstappen en goed voorbereide projecten dragen bij tot het levensecht aanbieden van de leerinhouden. Een leerlijn waarin steeds meer vaardigheden en attitudes in steeds complexere situaties aan bod komen in de uitwerking van die projecten is nog onvoldoende zichtbaar. Voor boekhouden ligt de nadruk op het inzichtelijk werken doordat de leerlingen voortdurend gebruik maken van de boekhoudredenering. In het tweede leerjaar krijgen ze voldoende de gelegenheid om verrichtingen te boeken met behulp van een didactisch boekhoudpakket.

Uitrusting De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. In alle vaklokalen beschikken de leraren over een pc met projectiemogelijkheid. Er zijn voldoende computerlokalen beschikbaar waar de leerlingen individueel aan een pc met internetaansluiting en de vereiste softwarepakketten kunnen werken.
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Evaluatiepraktijk De evaluatie van het dagelijks werk gebeurt op basis van taken en toetsen. Door de geregelde feedback van de leraren heeft die een voldoende formatief karakter. Het gevraagde beheersingsniveau voldoet aan de verwachtingen van de leerplannen. De theoretische leerplandoelen worden zowel op de toetsen als op de examens voldoende toepassingsgericht en in contexten bevraagd. Ook voor boekhouden is de evaluatie voldoende praktijkgericht.
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De vakgroep heeft geen vaste afspraken over het aandeel van de verschillende leerplanonderdelen in het totale resultaat. Ook over de manier waarop vaardigheden en vakgebonden attitudes in de evaluatie kunnen worden opgenomen, is de reflectie nog niet gestart.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De meeste lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer en de leerlingen zijn actief bij het lesgebeuren betrokken. Het cursusmateriaal is gestructureerd en de leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. De leraren geven feedback wanneer ze verbeterde taken, toetsen of examens teruggeven.

Voor instromers uit andere studierichtingen is er een structurele inhaalklas voor boekhouden. Leerlingen die extra uitleg wensen kunnen op verschillende momenten in de inhaalles terecht. De vakgroep staat voor de uitdaging om op een doeltreffende wijze met de grote verschillen in beginsituatie tussen leerlingen om te gaan.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroepwerking berust hoofdzakelijk op de veelvuldige informele contacten tussen leraren die in eenzelfde graad lesgeven. Zij maken afspraken omtrent leerplanrealisatie en gezamenlijke uitstappen of projecten. Het formeel vakgroepoverleg is graad- en onderwijsvormoverstijgend en behelst voornamelijk materiële en organisatorische onderwerpen. De vakgroep kan haar bestaande overlegcultuur nog doeltreffender aanwenden om het eigen vakdidactisch handelen in vraag te stellen.

3.1.1.6 Administratie en retail in bso derde graad in de studierichting Kantoor (leerplan D/2013/7841/009)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De leermiddelen laten toe om de leerplandoelstellingen te realiseren. De evaluatiepraktijk is volledig en voldoende evenwichtig.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

‘Administratie en retail’ is de pedagogische benaming voor het geheel van vakken die binnen het specifieke gedeelte van de studierichting onder bovenstaand leerplannummer vallen. Onder deze benaming vallen de vakken boekhouding / toegepaste economie / kantoortechnieken / dactylografie/ toegepaste informatica/ verkoop/ recht en stage.

De leerplandoelstellingen worden nagenoeg volledig aangeboden. Hierdoor verwerven de leerlingen de competenties van zowel administratief medewerker als die van logistiek medewerker binnen de keuzemodule. De vakgroep biedt de verschillende onderdelen van het leerplan voldoende evenwichtig aan. Dit gebeurt in overeenstemming met de door het leerplan vooropgestelde verdeling van de lestijden over de verschillende competenties.

Het onderwijsaanbod is voldoende competentiegericht, wat maakt dat zowel kennis, vaardigheden als attitudes evenwichtig in het onderwijsproces aan bod komen. Het extern werkplekleren verhoogt sterk de praktijkgerichtheid van de opleiding. Deze bestaat uit een waaier van externe opleidingstrajecten (onder meer bij de VDAB), projecten op school, bedrijfsbezoeken, stage en snuffelstage, projecten in het peterschapsbedrijf, ... De geïntegreerde proef (gip) concretiseren de leerlingen via twee afzonderlijke projecten. Deze twee projecten hebben echter weinig raakvlakken wat het geïntegreerde karakter van de gip belemmert.

Het handelsonderwijs verloopt geïntegreerd, zoals het leerplan voorschrijft. Hierdoor verwerven de leerlingen tijdens deze lessen niet alleen de nodige ICT-vaardigheden, maar worden zij ook meertalig door het geïntegreerd gebruik van het zakelijk Frans en Engels. Ook de samenhang met aspecten van algemene vorming (PAV) komt aan bod.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De schoolinfrastructuur en het aanwezige didactisch materiaal laten toe om alle leerplandoelstellingen te bereiken. De nodige ICT-voorzieningen, softwarepakketten en projectiemogelijkheden zijn aanwezig. De vakgroep zet deze intensief in, waarbij het elektronische oefenplatform leerondersteunend werkt. Verder maken de leraren gericht gebruik van de aangeboden infrastructuur en uitrusting op externe werkplekken.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De structurele aandacht voor de leerplanrealisatie vertaalt zich in de evaluatiepraktijk. Deze is voldoende evenwichtig, volledig en representatief voor de leerplandoelstellingen. De leraren hanteren een permanente evaluatie met behulp van toetsen, praktische opdrachten en projectmatige voorbeelden van intern en extern werkplekieren. Zowel kennis, vaardigheden als beroepsgerichte attitudes maken deel uit van de evaluatie. De vakgroep bevraagt deze kennis ook voldoende inzichtelijk met aandacht voor transfer naar nieuwe toepassingssituaties. De vraagstelling in de opdrachten is voldoende eenduidig te begrijpen en de taal is aangepast aan het niveau van de leerlingen. Attitudinale doelstellingen komen zowel in de evaluatie van de stage als in de evaluatie bij de verschillende competenties aan bod. De evaluatie is goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De koppeling met de leerplandoelstellingen is, behalve bij de gip, meestal aangegeven. De evaluatie is transparant. De leerlingen kennen bij de meeste opdrachten de evaluatiecriteria. De leraren gebruiken de evaluatiegegevens om het leerproces van de leerlingen bij te sturen. De evaluatie van het gedeelte bedrijfsbeheer verloopt gescheiden van de basisleerplandoelstellingen en moet leiden tot de uitreiking van het getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer. De leraren hanteren tevens de door de regelgeving vereiste checklist. Verder wordt stage als afzonderlijk vak gerapporteerd. De geïndividualiseerde stagedoelstellingen worden kwaliteitsvol geëvalueerd met een belangrijk gewicht toegekend aan vakattitudes. De evaluatie van de gip bestaat uit een proces- en productevaluatie. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten voor de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vaak activerende lesaanpak door middel van toepassingen, opdrachten en projecten vormt een basis voor gedifferentieerde coaching en feedback. De leraren hanteren hierbij verschillende werkvormen om de leerplandoelstellingen te bereiken, onder meer rollenspelen, projecten, zelfstandig leren, intern en extern werkplekieren, (snuffel)stages. Door deze aanpak kan de remediëring al voor een deel preventief gebeuren tijdens de lessen. De leraren ondersteunen het leerproces verder met voldoende toetsen en opdrachten.

De school doet kwaliteitsvolle inspanningen om de leerlingen zelfstandig de vooropgestelde competenties bij te brengen en dit in reële arbeidssituaties. Deze werkvormen worden goed voorbereid en begeleid.

De aanwezige software laat ook toe om gepaste remediëring te hanteren indien dit nodig blijkt. De leraar begeleidt in dit geval het remediëeringsproces.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroepwerking berust vooral op de veelvuldige informele contacten tussen leraren die in eenzelfde leerjaar of graad lesgeven. Zij maken degelijke afspraken omtrent leerplanrealisatie, evaluatiepraktijk, gezamenlijke uitstappen, projecten, ... Er is echter ook een formeel vakgroepoverleg voor alle economische vakken. Deze vakgroep kan haar bestaande overlegstructuur en – cultuur doeltreffender aanwenden om te komen tot een systematische en meer gerichte kwaliteitszorg. De leraren doen geregeld een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. De gevolgde nascholingen zijn voornamelijk op de implementatie van het vernieuwde leerplan gericht.

3.1.1.7 Informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan D/2011/7841/045)

Voldoet

De leerlingen bereiken de meeste leerplandoelstellingen rond de verschillende competenties in voldoende mate. De evaluatie is voldoende leerplangericht. De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het onderwijsaanbod beantwoordt in voldoende mate aan de meeste doelstellingen van het leerplan. De vakgroep biedt de onderwerpen kwaliteitsvol en op een hoog beheersingsniveau aan. De klemtoon in de lessen ligt op probleemoplossend denken en inzichtelijk werken, zoals het leerplan beoogt. De leerplandoelstellingen binnen de verschillende competenties worden geïntegreerd aangeboden met aandacht voor zowel kennis en inzicht, als vaardigheden en attitudes. Door nadruk te leggen op de transfereerbaarheid van de vaardigheden slaagt de vakgroep erin om op het technische niveau de horizontale en verticale samenhang tussen de verschillende onderdelen te realiseren. De oefeningen kaderen meestal binnen de leefwereld van de leerlingen, maar bij het aanbod vertrekt de vakgroep nog niet voldoende vanuit betekenisvolle, realiteitsgerichte probleemstellingen zoals het leerplan verwacht.

De leraren volgen de suggesties in het leerplan over de verdeling van de lestijden niet voldoende op. Soms primeert bij de planning het leerboek op het leerplan waardoor het evenwicht binnen het aanbod onder druk komt te staan. De vakgroep besteedt te veel tijd aan de onderdelen 'tekstverwerking' en 'klavierstudie' ten koste van 'algoritmisch denken'. Wat betreft 'algoritmisch denken' er is bovendien onvoldoende opbouw van het eerste naar het tweede leerjaar. Het optillen van de basisconcepten naar een abstract niveau gebeurt nog niet voldoende.

De vakgroep streeft expliciet een aantal vakoverschrijdende eindtermen zoals onder meer ‘mediawijsheid’, ‘communicatief vermogen’ en enkele eindtermen binnen de contexten 1 tot 4 na via actua-opdrachten zoals bijvoorbeeld rond digibesitas.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De school investeert systematisch in het samenstellen van kleine klasgroepen. Om het aantal leerlingen beperkt te houden, splitst ze de klassen in beide leerjaren op in twee groepen. Bijgevolg voldoet ze aan de richtlijn van het leerplan om te streven naar een situatie waarbij niet meer dan 20 pc's gelijktijdig in gebruik zijn. Bovendien gaan de lessen informatica steeds door in blokken van twee lestijden. Deze organisatorische beslissingen bevorderen in ruime mate de leerplanrealisatie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt over degelijk uitgeruste computerlokalen, aangesloten op een netwerk. De ICT-coördinator houdt het computerpark up-to-date met de meest recente en algemeen gangbare software. Alle lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een beamer. In alle lessen beschikt elke leerling over een pc. De vakgroep zet de uitrusting adequaat in voor het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

De vakgroep maakt gebruik van een leerboek, aangevuld waar nodig met eigen ontwikkeld cursusmateriaal. Zowel de leraren als de leerlingen maken gebruik van het digitaal leerplatform.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is overwegend positief. De evaluatie is representatief voor het leerstofaanbod. In alle klasgroepen streeft men een meer dan gemiddeld beheersingsniveau na. Het bereiken van dat niveau lukt relatief goed. De leraren evalueren veelvuldig en doelgericht tijdens het schooljaar. Voor parallelklassen stellen ze meestal gemeenschappelijke toetsen op.

De taken en toetsen zijn verzorgd opgesteld. De vragen en instructies zijn duidelijk geformuleerd en herkenbaar voor de leerlingen. De oefeningen zijn vaak praktijk- en realiteitsgericht en de praktische testen zijn waar nodig gericht op grotere leerstofgehelen. De evaluatie is transparant, onder meer door een gedetailleerde puntenverdeling en verbeterleutel.

Er zijn ook enkele werkpunten. In de meeste gevallen kennen de leerlingen de beoordelingscriteria niet voldoende. Net als in het aanbod is er ook in de evaluatie te weinig aandacht voor ‘algoritmisch denken’.

Elke leraar legt eigen accenten wat betreft de evaluatie van attitudes. Sommige leraren hanteren niet systematisch objectieve criteria om de attitudes te meten. Bijgevolg zijn er verschillen tussen parallelle klasgroepen. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes expliciet in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De sfeer in de lessen is rustig en er heerst een positief en veilig leerklimaat. De leerlingen zijn aandachtig en werkzaam. De leraren sturen sterk de les, maar het leerproces verloopt overwegend interactief. De aangeboden leerstof en oefeningen kaderen meestal in de leefwereld van de leerlingen en de actualiteit. Op deze wijze stimuleren de leraren de betrokkenheid en de interesse van de leerlingen voor het vak.

Door de kleine klasgroepen is een intensieve begeleiding met individuele feedback bij de gemaakte oefeningen mogelijk. De preventieve leerbegeleiding krijgt via deze aanpak een invulling tijdens de lessen. De aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen rond 'leren leren' is veeleer impliciet. Het gebruik van de planningsagenda's is vanaf het tweede leerjaar beperkt tot het noteren van de taken en toetsen op de betreffende datum. De vakgroep laat hier kansen liggen om de eindtermen rond 'leren leren' doelgericht te realiseren.

De leraren bepalen van de instromers systematisch het niveau op het vlak van klavierbeheersing en kennis van de toepassingspakketten. Om de achterstand bij te werken volgen de leerlingen door de vakgroep georganiseerde bijlessen.

Er is veel aandacht voor curatieve leerbegeleiding. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. De leraren geven inhaallessen en extra begeleiding voor het wegwerken van problemen. De vakgroep maakt hierover weinig afspraken waardoor er verschillen zijn per leraar. De meeste leerlingen behalen echter meer dan behoorlijke resultaten waaruit blijkt dat de leerbegeleiding voldoende is afgestemd op de noden.

Het taalgebruik door de leraren is verzorgd en de aandacht voor de vaktaal is goed. Uit de klasbezoeken blijkt dat het verwoorden van oplossingsstrategieën door de leerlingen de nodige aandacht krijgt.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De leraren geven blijk van motivatie, inzet en veranderingsbereidheid. Er is frequent informeel overleg tussen leraren van parallelle klasgroepen en in mindere mate tussen leraren binnen eenzelfde graad. Tijdens de graadoverstijgende vakvergaderingen maken de leraren voornamelijk algemene- en praktische afspraken. Inhoudelijk overleg over de leerplanrealisatie komt niet aan bod. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de individuele leraar. De vakgroep heeft geen systematische manier om de leerplanrealisatie op te volgen.

De vaktechnische kennis van de leraren is goed. Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. De vakgroep heeft de laatste twee schooljaren enkele vakgerichte- en algemeen pedagogische navormingen gevolgd. Er is aandacht voor multiplicatie binnen de vakgroep.

3.1.1.8 Toegepaste informatica in tso derde graad in de studierichting Boekhouden-informatica (leerplan D/2013/7841/013)

Voldoet

De leerlingen bereiken de meeste raamdoelstellingen met voldoende diepgang. De evaluatiepraktijk is in voldoende mate afgestemd op het leerplan. De uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod beantwoordt in voldoende mate aan de meeste doelstellingen van het leerplan. De vakgroep biedt de onderwerpen kwaliteitsvol en op een hoog beheersingsniveau aan. De klemtoon in de lessen ligt op probleemoplossend denken, inzichtelijk werken en kritisch nadenken, zoals het leerplan beoogt. De vakgroep biedt meerdere raamdoelstellingen geïntegreerd aan met aandacht voor zowel kennis en inzicht, als vaardigheden en attitudes. Door nadruk te leggen op de transfereerbaarheid van de vaardigheden slaagt de vakgroep erin om op het technische niveau de horizontale en verticale samenhang tussen de verschillende onderdelen te realiseren. De leerlingen krijgen voor de meeste onderdelen ruim de tijd om oefeningen te maken binnen relevante betekenisvolle contexten.

De leraren houden bij de planning nog onvoldoende rekening met het richtinggevend aantal lestijden vooropgesteld in het leerplan. Soms primeert het leermateriaal op het leerplan. Hierdoor komt het duurzaam verankeren van de basisconcepten en de ontwikkeling van vakgebonden attitudes gespreid over de volledige graad in het gedrang. Binnen het onderdeel 'Ontwikkelen van een toepassing' gaat veel tijd naar de technische vaardigheden betreffende het programmeren en het ontwerpen van websites. Dit gaat ten koste van de probleemanalyse en het gestructureerd beschrijven van algoritmen (micro-analyse). Enkele raamdoelstellingen betreffende digitale gegevens, een gegevensbank beheren en software ontwikkelingsmethode krijgen geen of minder aandacht dan verwacht in het leerplan. De vakgroep heeft echter enkele hiaten dit schooljaar al bijgestuurd.

De aandacht voor onder meer de NBN-normen, online samenwerken en ergonomie ondersteunen het nastreven van enkele vakoverschrijdende eindtermen.

De vakgroep realiseert de doelstellingen van het onderdeel 'projectontwikkeling' in functie van de geïntegreerde proef (gip). Bovendien bieden de gip en een blokstage van twee weken voldoende mogelijkheden om het geheel aan kennis en vaardigheden eigen aan de opleiding praktijkgericht te oefenen. De leerlingen voeren uiteenlopende opdrachten uit die hen inzicht geven in de mogelijke taken van de informaticus in een bedrijfseconomische context.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De school investeert systematisch in het samenstellen van kleine klasgroepen. Bijgevolg voldoet ze aan de richtlijn van het leerplan om te streven naar een situatie waarbij niet meer dan 20 pc's gelijktijdig in gebruik zijn. Bovendien gaan de lessen informatica steeds door in blokken van twee lestijden. Deze organisatorische beslissingen bevorderen in ruime mate de leerplanrealisatie.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De materiële en didactische uitrusting om de raamdoelstellingen te realiseren voldoet. De school beschikt over degelijk uitgeruste computerlokalen, aangesloten op een netwerk. De ICT-coördinator houdt het computerpark up-to-date met de meest recente en algemeen gangbare software. Alle lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een beamer. In alle lessen beschikt elke leerling over een pc. De vakgroep zet de uitrusting adequaat in voor het bereiken van de onderwijsdoelstellingen. De vakgroep heeft verzorgd cursusmateriaal opgesteld. Daarnaast hanteren leerlingen de hulpmogelijkheden op het internet. Zowel de leraren als de leerlingen maken gebruik van het digitaal leerplatform.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is overwegend positief. De evaluatie is representatief voor het leerstofaanbod en het nagestreefde beheersingsniveau is hoger dan gemiddeld. De leraren evalueren veelvuldig en doelgericht tijdens het schooljaar. De taken en toetsen zijn verzorgd opgesteld. Vooral oefeningen in relevante contexten, maar ook theoretisch-conceptuele vragen, komen aan bod. De vragen en instructies zijn duidelijk geformuleerd en de gevarieerde opdrachten stimuleren de leerlingen tot nadenken. De vakgroep hanteert bij het verbeteren van opdrachten en toetsen een gedetailleerde puntenverdeling en verbeterersleutel. Er zijn ook enkele werkpunten. In de meeste gevallen kennen de leerlingen de beoordelingscriteria niet voldoende, wat de transparantie niet ten goede komt. Net als in het aanbod is er ook in de evaluatie onder meer te weinig aandacht voor micro-analyse en het nagaan van kennis en inzicht in basisconcepten. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes expliciet in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. De leerlingen zijn aandachtig en leergierig. Interactieve werkvormen met een grote betrokkenheid van alle leerlingen kenmerken de bijgewoonde lessen. Het motiverend klasklimaat en het engagement van de vakgroep hebben een positieve invloed op het leerrendement en op de studiehouding. Door de kleine klasgroepen is een intensieve begeleiding met individuele feedback bij de gemaakte oefeningen mogelijk. De preventieve leerbegeleiding krijgt via deze aanpak een invulling tijdens de lessen. De expliciete koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' komt nog onvoldoende tot uiting. Het gebruik van de planningsagenda's en het opvolgen ervan is beperkt. De vakgroep laat hier kansen liggen om de eindtermen rond 'leren leren' doelgericht te realiseren.

De leraren bepalen van de instromers systematisch het niveau op het vlak van klavierbeheersing en kennis van de toepassingspakketten. Om de achterstand bij te werken volgen de leerlingen door de vakgroep georganiseerde bijlessen.

Er is veel aandacht voor curatieve leerbegeleiding. De leerlingen krijgen voldoende feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. De leraren geven inhaallessen, extra begeleiding voor het wegwerken van problemen en bijkomende ondersteuning voor de gip en stage. Deze initiatieven kaderen echter niet in een overkoepelende aanpak. De vakgroep maakte hierover nog geen afspraken. De meeste leerlingen behalen echter meer dan behoorlijke resultaten waaruit blijkt dat de leerbegeleiding voldoende is afgestemd op de noden.

Het taalgebruik door de leraren is verzorgd en de aandacht voor de vaktaal is goed. Uit de klasbezoeken blijkt dat het verwoorden van oplossingsstrategieën door de leerlingen de nodige aandacht krijgt.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep geeft blijk van motivatie, inzet en veranderingsbereidheid. Tijdens de graadoverstijgende vakvergaderingen maken de leraren voornamelijk algemene en praktische afspraken. Inhoudelijk overleg over de leerplanrealisatie komt niet aan bod. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de individuele leraar. De vakgroep heeft geen systematische manier om de leerplanrealisatie op te volgen.

De vaktechnische kennis van de leraren is goed. Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. De vakgroep heeft de laatste twee schooljaren veel vakgerichte navormingen gevolgd. Er is aandacht voor multiplicatie binnen de vakgroep.

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid
Doelgerichtheid

De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert sterk binnen het opvoedingsproject van de school met de nadruk op 'samenleven' en 'sterk staan in de samenleving'. De ontwikkeling van de talenten van de leerlingen staan hierin centraal. In de school heerst een traditie van brede vorming via schoolbrede projecten en extramurale activiteiten waardoor de VOET steeds onder de aandacht komen te staan. De projecten en activiteiten zijn gevarieerd en goed gespreid over het hele schooljaar. De betrokkenheid van zowel leraren als leerlingen is groot. Sommige projecten komen jaarlijks of tweejaarlijks terug, andere projecten spelen in op de actualiteit. De jaarlijkse planning is gebaseerd op de systematische registratie van de VOET nagestreefd in de schoolbrede projecten. Bij hiaten spreekt de directie één van de thematische schoolwerkgroepen aan om projecten te vernieuwen of bij te sturen. Vanuit de vakgroepen gebeurt de inventarisatie om de vijf tot zes jaar. De school rekent op de verantwoordelijkheid en professionaliteit van de leraren voor het nastreven van de VOET in de lessen.

Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen. Zo is onder meer het bereik van alle leerlingen bso minder evident.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. De structurele coördinatie van de VOET-werking gebeurt door de directie. Zij neemt het maken van de planning en het opvolgen van de registratie en het overzicht op zich. Thematische schoolwerkgroepen, zoals onder meer ‘pastoraal’ en ‘gezondheid’ nemen initiatieven voor projecten, in samenspraak met de directie. Ook de inhoudelijke vormgeving en organisatie van de projecten gebeuren grotendeels door deze werkgroepen. De vakgroepen en individuele leraren brengen extramurale activiteiten aan en krijgen indien nodig ondersteuning vanuit de werkgroepen. De registratie van de projecten en extramurale activiteiten gebeurt via gestandaardiseerde projectfiches. Daarin noteert de verantwoordelijke leraar naast de nagestreefde VOET en alle praktische gegevens achteraf ook een evaluatie door de betrokken leraren en leerlingen en eventuele suggesties voor de toekomst. Op basis van de projectfiches inventariseert de administratief medewerker de nagestreefde VOET. De directie vestigt op de personeelsvergaderingen de aandacht op de inspanningsverplichting van VOET. Inhoudelijke aansturing en opvolging van de VOET-werking binnen de vakken gebeurt niet.

De school communiceert geregeld over de schoolbrede projecten met de ouders. Via de website en de nieuwskrant van de school komen de initiatieven tot bij een breder publiek.

Doeltreffendheid Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt niet systematisch kwaliteitsgericht. De evaluatiecriteria in de projectfiches zijn doelgericht en zetten aan tot grondige reflectie over zowel de organisatorische als inhoudelijke facetten. Het doelbewust omgaan met dat instrument is veeleer leraargebonden en levert niet steeds een valide resultaat op met betrekking tot de kwaliteit van het nastreven van de VOET. Aansturing vanuit het beleid voor een meer inhoudelijk doordacht gebruik van het instrument is minimaal. Ook de opvolging van het nastreven van de VOET in de vakken en van de kwaliteit daarvan gebeurt niet systematisch. Voor sommige leraren is de VOET-werking herleid tot het formeel afvinken bij de registratie. De valkuil van de waardevolle schoolbrede projecten is dat sommige leraren het nastreven van de VOET binnen hun leerplanrealisatie als irrelevant beschouwen.

Om het aanbod en bereik te evalueren op schoolniveau gebruikt de directie (digitale) overzichten per context. Het manueel overzetten van de nagestreefde VOET van de projectfiches naar de overzichten is tijdrovend, maar het systeem laat toe na te gaan in welke mate een bepaalde leerlingengroep tijdens de schoolloopbaan met de verschillende vakoverschrijdende eindtermen in contact is gekomen. Hiaten worden stelselmatig weggewerkt.

Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn veeleer beperkt. Naar aanleiding van de nieuwe VOET heeft de school de vorming georganiseerd door de pedagogische begeleidingsdienst gevolgd waar de basis werd gelegd voor de projectfiche. De verantwoordelijken van de thematische schoolwerkgroepen volgen geregeld specifieke vormingen om de schoolbrede projecten inhoudelijk te onderbouwen. De verworven expertise heeft voornamelijk betrekking op de inhoudelijke invulling van de projecten en wordt doorgegeven voor zover dat noodzakelijk is voor het goede verloop van het project. De school gaat nog niet na of er verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot het nastreven van de VOET in de vakken. Er waren tot nog toe weinig professionaliseringsinitiatieven rond VOET gericht op het volledige schoolteam.
Uitvoering	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school streeft deze eindtermen enerzijds na binnen bepaalde lessen. Anderzijds zet ze in op een brede waaier schoolbrede projecten, zoals de Mondiale dag, deelname aan de Zuidag, een toneelstuk of film, een studiereis, een bezoek aan een organisatie of museum, enz. Een groot aantal van de eindtermen wordt doelgericht nagestreefd, zoals bijvoorbeeld herinneringseducatie in de lessen over oorlog in het vak geschiedenis. Een aantal eindtermen hebben raakvlakken met een vakoverschrijdende activiteit of onderwerp van een les, maar worden niet expliciet nagestreefd. De leraren bespreken in vele gevallen de activiteiten op voorhand in de lessen en soms volgt er een nabespreking.
Socioculturele samenleving	
Omgeving en duurzame ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. In deze context kaderen tal van initiatieven die ingebed zitten in het dagelijkse schoolleven. Concreet organiseert de school al jarenlang verschillende acties die leerlingen bewust maken van hun rol in duurzame ontwikkeling. Ook het schoolbrede jaarproject Secondlife@School toont het belang aan dat de school aan deze context hecht. Een grote leerlingenparticipatie over de graden heen kenmerkt het project. Zelf vervaardigen en schilderen van zitbanken voor op de speelplaats uit houten paletten, bloembakken creëren uit oude autobanden, vuilnisbakken pimpen om aan te zetten tot recyclen, zijn maar enkele van de succesvolle activiteiten.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het Handelsinstituut Regina Pacis vormt samen met de school 'De Bron' een technische bedrijfseenheid. De scholen werken voor hun beleid inzake BVH met eenzelfde kwaliteitssysteem. Elke school beschikt over een lokale preventieadviseur (niveau 3). Zij worden aangestuurd door een overkoepelende preventieadviseur (niveau 1). Er is een gemeenschappelijk Comité voor Preventie en Bescherming op het werk (CPBW).

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en de inspraak van het personeel organiseert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Het globaal preventieplan en het jaarlijks actieplan zijn gestructureerd opgesteld op basis van eigen vaststellingen en de bevindingen van externe deskundigen.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lokalen van de school. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat er onvoldoende toiletten voor jongens en meisjes zijn, en dat de sanitaire installaties niet zijn ingericht conform de regelgeving. De school beschikt wel al over concrete bouwplannen en een bouwvergunning voor een nieuw sanitair blok, maar heeft in afwachting van de realisatie nog geen compenserende maatregelen getroffen. De inspectie stelt ook vast dat de oppervlakte van de buitenspeelplaats en die van de overdekte speelplaats niet volstaan voor het leerlingenaantal. Ook hier kan de school concrete plannen ter verbetering voorleggen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere en tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school wil via de evaluatiepraktijk het leerproces van de leerlingen verder sturen en hen optillen naar een hoger beheersingsniveau via competentiegericht opdrachten, toetsen en examens. De geïntegreerde proef (gip) en de stage in de derde graad vormen het sluitstuk van deze visie. Het schoolbeleid verwacht dat de vakleraren hiervoor de leerplandoelstellingen als uitgangspunt nemen. Voor haar bestaat er een duidelijk verband tussen enerzijds de evaluatiepraktijk en anderzijds de leerbegeleiding, het GOK-beleid, de studiekeuze en oriëntering en een transparante rapporteringspraktijk. Het is een uitdaging deze visie verder uit te dragen om de gezamenlijke doelgerichtheid te vergroten.

Ondersteuning Een aantal degelijke initiatieven ondersteunen de evaluatiepraktijk. Voor de leraren, de ouders en de leerlingen zijn er duidelijke afspraken over de organisatie van de leerlingenevaluatie zoals de puntenverhouding voor het dagelijks werk en de examens, de trimester- of semesterrapporten, de verschillende componenten en het puntenaandeel voor de gip en de stage. Deze informatie staat transparant ter beschikking in het schoolreglement. Voor de studierichtingen van het bso heeft de school in overleg met haar leraren een vernieuwende keuze gemaakt om geen examens meer aan te bieden, maar te werken met gespreide en permanente evaluatie. Dat sluit beter aan bij de leerplannen die vooral het accent leggen op het proces en minder op het product.

De klassenraad besteedt aandacht aan de schoolgebonden attitudes 'stiptheid, respect, werkhouding en omgaan met regels en afspraken'. Zij gebruikt hiervoor gelijkgerichte criteria voor alle leerlingen en rapporteert hierover driemaal per jaar via een SAM-schaal (schaal voor attitudemeting). De school heeft nog niet de kansen benut om de attitudebeoordeling te verbinden met een zelfevaluatie door de leerlingen. Op vakniveau kunnen de leraren tot maximaal twintig procent van de punten voor het dagelijks werk besteden aan de vakgebonden attitudes. Aangezien de competenties en de daaraan gekoppelde school- en vakgebonden attitudes een belangrijk onderdeel vormen van de evaluatiepraktijk in het bso, stijgt het aandeel voor deze attitudes tot ongeveer 1/3 van de totaalscore van de stage.

Communicatie over de bevindingen van de klassenraad is essentieel voor de school. Daarom koppelt zij na elke klassenraad terug aan de ouders via de schoolagenda, brief, rapport of telefoon en dit in functie van de ernst van de bevindingen. Ouders hebben sinds dit schooljaar toegang tot de resultaten via het elektronische platform, wat de communicatie verder ten goede komt.

Doeltreffendheid De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen is voor verbetering vatbaar zowel op beleidsniveau als op vakniveau. Het schoolbeleid rekent op het professionalisme en de verantwoordelijkheid van haar leraren. Uit de vakdoorlichtingen blijkt dat sommige vakgroepen hierover weinig kwaliteitsvolle afspraken maken. De directie heeft hiertoe al vaker opgeroepen op personeels- en vakvergaderingen. Een concreet initiatief ontbreekt echter om de vakgroepen aan te zetten de validiteit van de evaluatiepraktijk te vergroten.

Het schoolbeleid geeft aan dat de informatieve waarde van de rapportcommentaren en de beoordeling van de vak- en de schoolgebonden attitudes een werkpunt zijn. Uit een steekproef blijkt effectief dat de rapportcommentaren vooral vaststellend en bemoedigend zijn, maar weinig informatie geven aan ouders en leerlingen over diagnose en mogelijke ondersteuningsinitiatieven. De vakdoorlichtingen bevestigen dat de leraren niet altijd een heldere kijk hebben op het verschil tussen school- en vakgebonden attitudes. Bovendien gebruiken zij zelden transparante en gelijkgerichte criteria.

Leerlingen weten doorgaans wat ze moeten kennen en kunnen. De puntenverdeling is duidelijk en gelijkgericht waar er parallelexamens zijn. Indien de leerresultaten onvoldoende zijn, nemen de leraren remediërende initiatieven. Deze zijn niet altijd geënt op de vaststellingen. Zo werken leraren soms leerlingen bij voor kennis, terwijl zij veeleer ondersteuning nodig hebben voor vaardigheden. Het schoolbeleid heeft niet altijd zicht op de doeltreffendheid van de initiatieven.

Het deliberatiebeleid van de school is kwaliteitsvol. De directeur bewaakt een professionele deliberatiehouding om toekomstgericht te delibereren en te oriënteren. Naast leerresultaten en remediëringsinitiatieven, neemt de delibererende klassenraad ook de context van de leerlingen mee om hen zoveel mogelijk kansen te geven. Op basis van de doorstromingscijfers van het departement Onderwijs stelt de doorlichting vast dat zij er systematisch in slaagt om na het tweede en het vierde leerjaar de leerlingen en de ouders aan te zetten het advies van de school te volgen met bijna altijd positieve slaagcijfers als gevolg het volgende schooljaar. De notulen en de processen-verbaal, ook voor de gip en het getuigschrift bedrijfsbeheer, zijn conform de regelgeving.

Op schoolniveau getuigen een aantal acties van datageletterdheid. Het schoolbeleid volgt de doorstroming naar het hoger onderwijs en de tewerkstelling op de arbeidsmarkt op. Zij gebruikt deze data vooral om ouders en leerlingen te informeren over werk- en studiemogelijkheden na het secundair onderwijs.

Ontwikkeling Naar aanleiding van de conclusies uit deze doorlichting toont het schoolbeleid een bereidheid om ontwikkelingsgericht met de evaluatiepraktijk om te gaan. Het succes van dit veranderingsproces zal een gedragen visie vragen, acties, opvolging en eventuele bijsturingen, zowel op beleidsniveau als binnen de vakgroepen. Vooral de afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen is een prioritair aandachtspunt en vraagt tegelijkertijd sturing en coaching. Professionaliseringsinitiatieven zoals nascholing of vorming kunnen ondersteunend werken.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school beschikt over een gedragen visie op begeleiding. In haar zorgbeleid vertrekt de school vanuit de 7 uitgangspunten van de visie op het handelingsgerichtwerken (HGW). Vooral de uitgangspunten waarbij de onderwijsbehoeften van de leerling centraal staan en de constructieve samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen zijn voor de school prioritair bij de vertaling van de visie naar het concreet zorgbeleid. Het schoolteam verbindt de leerbegeleiding met het beleid rond socio-emotionele begeleiding en leer- en ontwikkelingsstoornissen.

Voor zorg zet de school volledig in op het zorgcontinuüm met een brede basiszorg voor alle leerlingen. Het schoolteam detecteert de mogelijkheden en behoeften van de lerenden en differentieert waar nodig. Voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften voorziet de school in verhoogde of uitbreiding van zorg, en indien nodig in een individueel aangepast traject. De school overlegt op regelmatige basis met het CLB en communiceert zeer open en duidelijk met ouders en leerlingen bij de concrete uitwerking van de uitbreiding van zorg.

De school wil haar visie concretiseren volgens het drielijnenmodel met de klastitularissen en vakleraren als spilfiguren op de eerste lijn. De leerlingenbegeleiding werkt samen met het CLB en vervult de tweedelijnsfunctie. In de derde lijn werkt de school indien nodig samen met GON-begeleiders en andere externe hulpverleners.

De school heeft een goed zicht op haar leerlingenprofielen. Ze gebruikt hiervoor de informatie vanuit het intakegesprek, de BASO-fiche of aangereikte attesten door ouders of CLB. De cel leerlingenbegeleiding brengt de individuele behoeften in kaart waarna deze indien nodig geconcretiseerd worden via een zorgplan.

Er zijn schoolafspraken voor leren leren die vertrekken vanuit de brede basiszorg voor alle leerlingen. Algemene aandachtspunten zijn leer- en studievaardigheden, studiemethode en leermotivatie. De school zet deze aandachtspunten vooral in de eerste graad en in het eerste leerjaar van de tweede graad om in een aantal concrete en doelgerichte initiatieven en projecten zoals de 'planklas' en 'leerateliërs'.

Ondersteuning De directeur stuurt de leerbegeleiding aan via gericht structureel overleg dat voornamelijk casusgericht is. De school voorziet een beperkt aantal uren van het lestijdenpakket voor leerlingenbegeleiding verdeeld over twee personeelsleden. Binnen leerbegeleiding bestaan hun voornaamste doelen enerzijds uit de ondersteuning van het lerarenteam in hun ontwikkeling van leerbegeleiding op vakgroep- en klasniveau en anderzijds uit de begeleiding en ondersteuning van leerlingen binnen de basis- en verhoogde zorg. Een systematische kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding op alle niveaus van het zorgcontinuüm wordt binnen dit overleg onvoldoende nagestreefd.

De grote aandacht voor brede basiszorg op school komt tot uiting in de klassenraden en de kwalitatieve maar vaak informele opvolging van leerlingen. Alle personeelsleden hebben een duidelijke verantwoordelijkheid en worden ingeschakeld. De school verwacht van de individuele leraren dat ze hun remediëringstaak opnemen. Daarnaast organiseert ze verschillende initiatieven zoals wekelijkse remediëringslessen, begeleidde avondstudie en structurele inhaallessen voor instromers in bepaalde studierichtingen. Voor uitgebreide zorg ondersteunt de cel de leerlingen, verwijst ze door en werkt ze samen met het CLB. Voor de zorgleerlingen worden individuele handelingsplannen opgesteld, waarin afspraken tussen leerlingen, leraren en ouders zijn opgenomen.

Doeltreffendheid De vak- en klasleraar nemen de preventieve leerbegeleiding op. Ze concretiseren de begeleiding door het bewaken van ‘goede basisdidactiek’, het hanteren van differentiatievormen, het opstellen en delen van didactisch materiaal. De kwaliteitsbewaking hiervan is overgelaten aan de vakgroepen en gebeurt niet overal op een doeltreffende manier. De ondersteunende rol van de leerbegeleiders en de directie binnen deze preventieve leerbegeleiding is te weinig gekaderd. Een aantal vakgroepen nemen ‘leren leren’ mee in hun werking, meestal geconcretiseerd in leer- en studietips.

Het curatieve luik van de leerbegeleiding bestaat uit remediëringsacties die vaak uitgaan van het individueel initiatief van de vakleraar waardoor gelijkgerichtheid binnen de remediëring ontbreekt. De registratie en opvolging van de verschillende remediëringsinitiatieven worden aan de individuele leraar overgelaten. Ook deze registratie binnen het LVS (leerlingvolgsysteem) gebeurt nog ad hoc en te vrijblijvend waardoor de doeltreffendheid ervan in vraag kan worden gesteld. Bij duidelijke en blijvende tekorten kan de klassenraad beslissen over bijkomende remediëring. De effectmeting van de talrijke initiatieven op klasniveau is nog niet algemeen, waardoor de cel leerbegeleiding geen direct zicht heeft op de toegevoegde waarde hiervan.

In het kader van het M-decreet zijn de voor de school prioritaire uitgangspunten van de visie van het HGW geïntegreerd binnen alle aspecten van het zorgbeleid en alle fases van zorg.

Het talenbeleid van de school beoogt meertaligheid door de leerlingen zo veel mogelijk in contact te laten komen met talen, zowel met het Nederlands als met moderne vreemde talen. Hoe taalvaardiger de leerlingen zijn, hoe groter de motivatie. Om deze visie kracht bij te zetten, koppelt de school het talenbeleid aan het gelijkeonderwijskansenbeleid en kan zij rekenen op een aantal gemotiveerde taalleraren. Zij hebben op schoolniveau een aantal kwaliteitsvolle acties uitgewerkt en besteden aandacht aan allerlei taalleerstrategieën om de taalvaardigheid van de leerlingen te vergroten. Daarnaast wil de school in de toekomst meer inzetten op taalgericht vakonderwijs in de niet-taalklassen. Uit de vakdoorlichtingen blijken dat een aantal niet-taalleraren de principes van taalgericht vakonderwijs al onbewust toepassen. Hun lesmateriaal sluit globaal gezien goed aan bij het talige niveau van de leerlingen en wordt aangeboden in betekenisvolle contexten. Zij gebruiken vaker actieve werkvormen en taalsteun zoals begrippenlijsten en besteden meer aandacht aan de standaardtaal, instructie- en vaktaal. Nog niet alle vakleraren kennen, beheersen en integreren echter systematisch de uitgangspunten van taalgericht vakonderwijs in de eigen vakdidactiek.

De school detecteert de talige noden van alle nieuwe leerlingen door middel van een taalscreening. Ze communiceert hierover met alle ouders. Voor de leerlingen met talige achterstand organiseert zij een taalatelier waarin leerlingen hun taalvaardigheid kunnen verbeteren. Aan de hand van de resultaten voor Nederlands besluit de school dat deze ondersteuning doeltreffend is. Op vakniveau voorzien een aantal vakleraren in binnenklasdifferentiatie, maar het schoolbeleid heeft nog geen duidelijk beeld over het aanbod en de waarde van deze initiatieven.

In de toekomst wil de school het talenbeleid nieuw leven inblazen en verder uitbouwen door het taalgericht vakonderwijs een prominentere plaats te geven binnen de vakdidactiek. Concrete initiatieven zijn hiervoor nog niet genomen. Het is een uitdaging voor het schoolbeleid om in te zetten op een gedragen visie, op professionalisering van het schoolteam en op een systematische kwaliteitsbewaking als hefboomen om tot een krachtiger talenbeleid te komen.

Ontwikkeling De school kende de afgelopen schooljaren een sterke ontwikkelingsdynamiek en heeft voldoende aandacht voor bijsturen van haar beleid. Daarbij ligt de focus op een verdere uitbouw van het LVS, het versterken van de brede basiszorg in de vakken, het verder professionaliseren van collega's binnen het LOS-beleid (leer- en ontwikkelingsstoornissen) en het versterken van het contact met de GON-begeleiders op school.

De scholengemeenschap fungeert als platform om aan expertisedeling te doen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school wordt geleid door één directeur. Mensen motiveren en stimuleren ziet zij als haar voornaamste opdracht. Zij stelt zich daarom toegankelijk en laagdrempelig op en geeft veel autonomie aan de verschillende vak- en werkgroepen. Voor een aantal organisatorische aspecten van het schoolleven wordt zij bijgestaan door een personeelslid dat daartoe deels is vrijgesteld. Door het ontbreken van een middenkader moet de directeur echter heel wat operationele taken zelf opnemen. Desondanks kan de school prat gaan op haar goede werking.

De directeur probeert in eerste instantie via informele weg zicht te krijgen op het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren. Zij ervaart de kleinschaligheid van de school daarbij als een troef. Ze probeert de betrokkenheid van het personeel en de gedragenheid van het beleid te bevorderen door aan het begin van elk schooljaar het schoolwerkplan te bespreken op een algemene vergadering. Ze doet lesbezoeken bij nieuwe leraren en streeft ernaar om de vier jaar een functioneringsgesprek te houden met alle personeelsleden. Geregeld doet ze een beroep op de begeleidingsdienst om vakgroepen te ondersteunen.

Uit het onderzoek van de verschillende vakken in de focus blijkt dat het engagement en de betrokkenheid van het schoolteam groot zijn.

Visieontwikkeling Vroeger werd de school gepercipieerd als ‘de strengste van de stad’. De voorbije jaren stuurde ze dat profiel bij in de richting van een warme school met aandacht voor de individuele noden van elke leerling. De aandacht voor kwaliteitsvol (handels)onderwijs bleef evenwel. Een aantal beleidsprioriteiten vloeiden hieruit voort, zoals de duidelijke profilering van de studierichtingen en de aanzienlijke investeringen in ICT.

De schoolvisie is terug te vinden in allerlei beleidsdocumenten en wordt naar de buitenwereld gecommuniceerd via onder meer de infobrochure en de website. Nieuwe leraren raken vertrouwd met de visie tijdens de aanvangsbegeleiding.

Het erkennings- en het kwaliteitsonderzoek tonen aan dat niet alle vakgroepen de hen toegekende autonomie even doeltreffend weten te benutten. De leerplangerichtheid verschilt immers sterk tussen en binnen vakgroepen. Ook strookt de invulling die op klasniveau wordt gegeven aan bepaalde onderwijskundige processen, zoals de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding, niet altijd met de schoolvisie en de beleidslijnen ter zake. Op schoolniveau valt het structureel tekort aan leerlingentoiletten – dat al als een werkpunt werd vermeld bij de vorige doorlichting – moeilijk te rijmen met de zorgvisie.

Besluitvorming De wettelijk voorziene participatieorganen komen geregeld bijeen. Daarnaast zijn een aantal werkgroepen actief op het vlak van verschillende deelaspecten van de schoolwerking.

Van een brede participatieve besluitvorming is evenwel nog geen sprake. De overlegstructuren waarin de verschillende stakeholders - leraren, leerlingen en ouders - in het schoolbeleid kunnen participeren bestaan weliswaar, maar hun werking beperkt zich voornamelijk hoofdzakelijk tot praktische en organisatorische aspecten van het schoolleven. Ze komen onvoldoende tot een diepgaande reflectie over hoe de school haar pedagogisch project in concreet pedagogisch-didactisch handelen vertaalt. Mede daardoor slaagt de school er onvoldoende in om de kansen en bedreigingen te detecteren die zich aandienen als gevolg van een veranderende onderwijsrealiteit.

Kwaliteitszorg In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt en analyseert de school een aantal kwantitatieve en kwalitatieve gegevens. Via de portaalsite 'Mijn Onderwijs' brengt zij een aantal input- en outputfactoren in kaart. Zelf volgt ze de resultaten van haar oud-leerlingen in het vervolgonderwijs op. Ze bevraagt hen ook over wat zij als de sterktes en zwaktes van hun vooropleiding ervaren hebben, wat al leidde tot bijstellingen in haar onderwijsaanbod.

Het cyclisch denken over kwaliteit heeft een aanvang genomen met de evaluatie en bijsturing van een aantal activiteiten. De stap naar een integrale kwaliteitszorg moet nog gezet worden. Recent heeft de scholengemeenschap hiertoe een aanzet gegeven.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het extern werkplekleren in het kader van de leerplanrealisatie voor kantoor in bso derde graad Kantoor.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het engagement en de betrokkenheid van het schoolteam.
- Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten.
- Het prospectieve en oriënterende deliberatiebeleid.
- De brede zorg voor de leerlingen.
- Het onderhoud van de gebouwen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van de schoolleiding.
- Het faciliterend schoolbeleid.
- De vertaling van de schoolvisie in concrete beleidsprioriteiten.
- De goede werking van de school.
- De openheid voor externe evaluatie en begeleiding.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Engels in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor handel in de basisoptie Handel.
- Het structureel tekort aan toiletten voor jongens en meisjes.
- De minimaal vereiste oppervlakte aan overdekte speelplaats.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het systematisch afstemmen van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen.
- De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking voor een aantal vakken.
- Een schoolbrede aanpak van de evaluatie van schoolgebonden en vakgebonden attitudes.
- Het verbreden en bewaken van de leerbegeleiding op leraarniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het uitwerken van een breed participatief schoolbeleid met alle stakeholders (leraren, leerlingen en ouders).
- De verdere ontwikkeling van de cyclische kwaliteitszorg.
- De samenstelling, de aansturing en de opvolging van de vakgroepen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Serge SAUBAIN de inspecteur-verslaggever	Carine VAN DAMME de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	